

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 12621
Tarih : 26.04.2021

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 26/04/2021 15:13
Sayı: E-120.10-
0812854

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Turizm sektörü sosyal, ekonomik, siyasal ve ekolojik meselelerdeki gelişmelere bağlı olarak her zaman büyük 'kırılganlık' göstermiştir. Türkiye'de son haftalarda vaka sayısının çok fazla artış göstermesi zaten son derece kırılgan olan sektörü daha da kırılgan hale getirmiştir. Türkiye açısından turizmde eskiye dönüş, sektör için yaşamsal önemdedir. Sektörün bağlantıları yani gıdadan tekstile, ulaştırmadan hediyelik eşya vb. sektörlerle ilişkisi ile birlikte düşünüldüğünde Türkiye ekonomisi için önemi tahminlerin çok ötesindedir. Özellikle turizm sektörü içerisinde önemli bir yer tutan kafe, bar ve lokanta gibi, birçok insanın geçimini sağladığı, işletmelerde; garson, aşçı ve müzisyen olarak çalışan binlerce emekçi pandemi nedeniyle daha da ağırlaşan ekonomik krizden etkilenmiş ve bazısı işsizlikten dolayı intihar etmiştir.

Türkiye'nin pandemiyle mücadele ve paralelinde aşılama konusunda ortaya koyduğu kötü performans turizmde ciddi sorunların yaşanmasına sebep olmuştur. Yaşanan ağır işsizliğin yanı sıra Türkiye'nin pandemi politikaları, en çok ziyaretçi gönderen ve aynı zamanda kişi başına harcamada en fazla harcamayı yapan ülkeler kategorisinde yer alan Almanya ve Rusya'nın yasaklamalarına da sebep olmuştur. 2019'da gelen yabancı turistlerin üçte birini oluşturan bu ülkeler sektörün canlanması için kritik öneme sahiptirler. Sektörde yaşanan sorunların nedenlerinin araştırılması ve bu sorunların çözümü için gerekli tedbirlerin neler olduğunun tespit edilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddelerine göre Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Dr. Necdet İPEKÇİ
Batman Milletvekili

GEREKÇE

2020 yılında başlayan pandeminin etkisiyle büyük kayıplar yaşayan turizm sektörü tüm dünyada olduğu gibi Türkiye’de de 2021 yılında da büyük kayıplar yaşamaya devam etmektedir. Pandemi öncesi geliri yaklaşık 35 milyar dolar olan Türkiye’deki turizm sektörünün pandemi döneminde ulaştığı ciro ise yalnızca 10 milyar dolar olmuştur. Türkiye’de ‘bacasız sanayi’ olarak da adlandırılan turizm sektörü yaklaşık olarak 30 yıldır cari açığın kapatılması için en büyük desteği veren sektör konumundadır. Sektör 2019 yılında yaklaşık 35 milyar dolar gelir getirmişken pandeminin başladığı 2020 yılında toplam gelir 12 milyar dolar civarında gerçekleşmiştir. Yani bu süreç Türkiye’nin 2020 yılı turizm gelirini %65 oranında azaltmıştır. Ayrıca 2019 yılı verilerine göre ‘Turizm Gelirinin GSYİH İçerisindeki Payı’ %4,6 iken 2020 yılında bu oran %1,6’ya gerilemiştir.

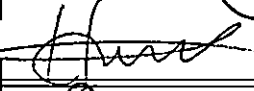
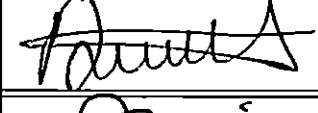
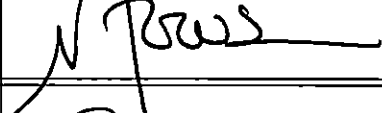
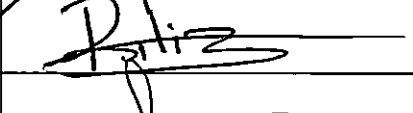
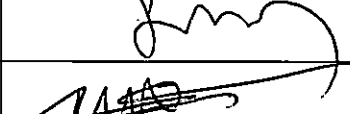
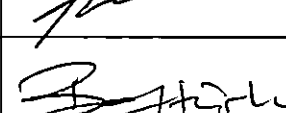
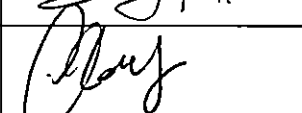
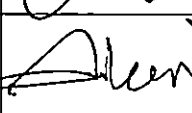
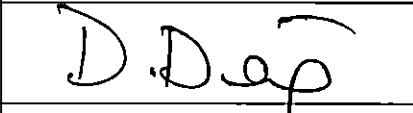
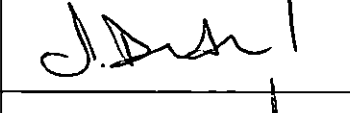
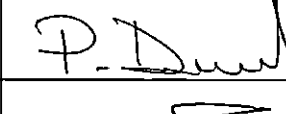
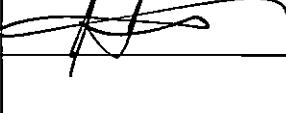
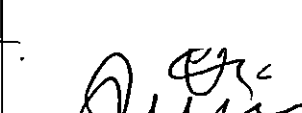
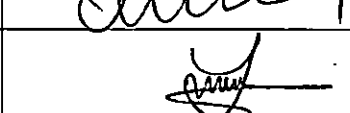
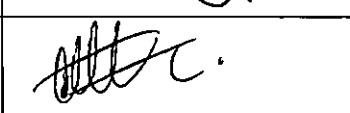
Pandemi döneminde AKP iktidarının ortaya koyduğu şeffaflıktan uzak ve çelişkili kararların ülke ekonomisine maliyetinin en az 30 Milyar dolar olması beklenmektedir. Turizm sektörü, Türkiye ekonomisi için hem döviz geliri elde etmek hem de ortaya çıkan büyük cari açığı kapatmak için belirleyici role sahiptir. Türkiye sanayiinin ithalata bağımlı bir sanayi olması, turizm gelirlerinin önemini arttırmaktadır. Çünkü ithalat bağımlılığı, ekonominin dövizle olan gereksinimini arttırdığından, turizm gelirleri de olası bir dış ticaret açığının finansmanı bakımından önemli bir imkân sunmaktadır. Yılda yaklaşık 700 milyon geceleme yapmak üzerine kurgulanmış dev bir sektör olan turizm sektöründeki geceleme sayısı, pandemiyle birlikte, 50-100 milyon rakamlarına kadar düşmüştür. 2019 Mart-2020 Şubat arasında Türkiye’ye gelen yabancı turist sayısı 45 milyon 369 bin iken pandemiyle geçen bir yıllık dönemde yabancı turist sayısı 10 milyon 261 bine gerilemiştir. Yani yaklaşık %78 oranında yabancı turist kaybı yaşanmıştır. Bunun temel sebebi ise iktidarın pandemi konusunda ortaya koyduğu kötü performanstır.

Turizm gelirlerinin dış ticaret açığını karşılama oranları 2017-2019 arasında artış gösterirken pandeminin başladığı 2020 yılında bu oran ciddi bir düşüş göstermiş ve yüzde 24'lere kadar gerilemiştir. Bu da bize ekonominin ciddi bir dış borç ödeme krizine, Merkez Bankası rezervlerinin de eksi olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, girme olasılığını arttırmaktadır. Dış ticaret açığının milli gelire oranının yüzde 5-6 civarında olması, ülkenin dış borçlarını ödemede zorlukla karşılaşma olasılığının yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Kaldı ki bu oran 2020 için yüzde 6 civarındadır.

TÜİK verilerine göre çalışan sayısı geçtiğimiz yıl 1 milyon 701 bin kişi olan turizm sektöründe bu sayı, 2021 yılında, 1 milyon 377 bine kadar gerilemiştir. Sektördeki istihdam kaybı bir sene içerisinde yaklaşık 324 bin, %20 oranında, kişi olmuştur. Yani bu süreçte turizm sektöründe çalışan her 5 kişiden en az 1'i işini kaybetmiştir. Turizm sektöründe gerekli tedbirlerin alınmaması durumunda ülkenin en büyük problemlerinden birisi olan işsizliğe yüzbinlerce yeni işsiz eklenmesi kaçınılmaz olacaktır.

Yaşanan bütün bu sorunlara rağmen iktidar, turizm sektörünün kritik önemine rağmen, sektöre neredeyse hiçbir destek sağlamadığı gibi palyatif olarak sağlanan destekleri de sonlandırmaktadır. Kısa çalışma ödeneğinin sadece nisan, mayıs ve haziran aylarında da geçerli olacak şekilde uzatılmış olması bu sektörde çalışan ve ağır sorunlarla boğuşmak zorunda kalan emekçilerin sorunu çözmek için yeterli bir tedbir değildir.

Bu süreçte, başta sendikalar ve STK'lar olmak üzere, turizm sektörünün tüm kesimleriyle bir araya gelinmesi, borçların yeniden yapılandırılması, turizm sektöründe işsiz kalmış tüm emekçilere, aylık 3 bin lira doğrudan gelir desteği verilmesi, Kısa Çalışma Ödeneğinin pandemi sonuna kadar uzatılması, turizm sektöründeki tüm işletmelere pandemi süresince aylık 5 bin TL doğrudan gelir desteği sağlanması ve devlete olan borçlarının silinmesi, sigorta prim borcu bulunan acentalarda kredi imkanının sunulması ve sigorta prim borçları devlet tarafından üstlenilmesi, tüm esnafların kira ödemelerinin pandemi süresince dondurulması, esnaflardan stopaj vergisinin alınmaması ve turizm sektöründe çalışanların aşılmalari ve sektördeki emekçilerin sorunlarının çözülmesi için araştırma komisyonun kurulması elzemdir.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	HASAN ÖZGÜNEŞ	ŞIRNAK	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	SEMRA GÜZEL	DİYARBAKIR	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	